

Νίκος Καζαντζάκης

Ο Νίκος Καζαντζάκης (18 Φεβρουαρίου 1883 - 26 Οκτωβρίου 1957) ήταν Έλληνας μυθιστοριογράφος, [ποιητής](#) και θεατρικός συγγραφέας. Αναγνωρίζεται ως ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους Έλληνες λογοτέχνες και ως ο περισσότερο μεταφρασμένος παγκοσμίως. Έγινε ακόμα

γνωστότερος μέσω της απόδοσης των έργων *Ξανασταυρώνεται*, *Αλέξη Ζορμπά* *Πειρασμός*. Ο γεννήθηκε στο [Κρήτης](#) στις του [1883^{\[1\]}](#), οποία το νησί ακόμα μέρος

Ήταν γιος του το χωριό (σημερινή γεωργικών κρασιού^[3], Καζαντζάκη της Μαρίας (-αδελφές. Στο γυμνάσιο και το [1902](#)

[Αθήνα](#), όπου ξεκίνησε Εμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το [1906](#) δημοσιεύοντας το δοκίμιο *Η Αρρώστια του Αιώνας* και το πρώτο του μυθιστόρημα *Όρις και Κρίνο* (με το ψευδώνυμο Κάρμα Νιρβάμη). Τον επόμενο χρόνο ξεκίνησε μεταπτυχιακές σπουδές στο [Παρίσι](#). Παράλληλα, σημαντική επίδραση στον Καζαντζάκη είχαν οι διαλέξεις του [Ανρί Μπεργκσόν](#), τις οποίες παρακολουθούσε. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα, δημοσίευσε αρκετές κριτικές μελέτες σε διάφορα περιοδικά και εξέδωσε το [1909](#) τη διατριβή του επί υφηγεσία *Ο Φρειδερίκος Νίτσε εν τη Φιλοσοφία του Δικαίου και της Πολιτείας*. Το [1910](#) εγκαταστάθηκε στην [Αθήνα](#). Το 1911 παντρεύτηκε τη Γαλάτεια Αλεξίου, στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου, στο νεκροταφείο Ηρακλείου, κι αυτό γιατί φοβόταν τον πατέρα του, που δεν ήθελε για νύφη τη Γαλάτεια. Στον [Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο](#), το [1912](#), κατατάχτηκε εθελοντής, αποσπασμένος στο γραφείο του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου. Στη συνέχεια, πρωτοστάτησε στην κίνηση για την ίδρυση του *Εκπαιδευτικού Ομίλου*, μέσω του οποίου συνδέθηκε φιλικά, το [1914](#), με τον ποιητή [Άγγελο Σικελιανό](#). Μαζί ταξίδεψαν στο [Άγιον Όρος](#), όπου διέμειναν περίπου σαράντα ημέρες, ενώ περιηγήθηκαν και σε πολλά ακόμα μέρη της Ελλάδας. Την περίοδο αυτή ήρθε σε επαφή και με το έργο του [Δάντη](#), τον οποίο ο ίδιος χαρακτηρίζει στα ημερολόγιά του ως έναν από τους δασκάλους του, μαζί με τον [Όμηρο](#) και τον Μπεργκσόν. Το 1915 άρχισε μια επιχείρηση ξυλείας, που απέτυχε, στο Άγιο Όρος, μαζί με τον Ιωάννη Σκορδίλη. Το [1919](#) ο [Ελευθέριος Βενιζέλος](#) διόρισε τον Καζαντζάκη Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Περιθάλψεως με αποστολή τον επαναπατρισμό Ελλήνων από την

κινηματογραφικής του *Ο Χριστός Βίος και Πολιτεία του* και *Ο Τελευταίος Νίκος Καζαντζάκης* [Ηράκλειο](#) της [18 Φεβρουαρίου](#) εποχή κατά την αποτελούσε της [Οθωμανικής Αυτοκρατορίας^{\[2\]}](#) καταγόμενου από Βαρβάρει Μυρτιά), εμπόρου προϊόντων και Μιχάλη (1856 - 1932), και 1932) και είχε δύο Ηράκλειο έβγαλε το εγκαταστάθηκε στην νομικές σπουδές.

περιοχή του [Καυκάσου](#). Οι εμπειρίες που αποκόμισε αξιοποιήθηκαν αργότερα στο μυθιστόρημα του *Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται*. Τον επόμενο χρόνο, μετά την ήττα του κόμματος των Φιλελευθέρων, ο Καζαντζάκης αποχώρησε από το Υπουργείο Περιθάλψεως και πραγματοποίησε αρκετά ταξίδια στην [Ευρώπη](#). Το [1922](#) επισκέφτηκε τη Βιέννη, όπου ήρθε σε επαφή με το έργο του [Φρόντ](#) και τις [βουδιστικές](#) γραφές. Επισκέφτηκε ακόμα τη [Γερμανία](#), ενώ το [1924](#) έμεινε για τρεις μήνες στην [Ιταλία](#). Την περίοδο [1923-1926](#) πραγματοποίησε επίσης αρκετά δημοσιογραφικά ταξίδια στη [Σοβιετική Ένωση](#), την [Παλαιστίνη](#), την [Κύπρο](#) και την [Ισπανία](#), όπου του παραχώρησε συνέντευξη ο δικτάτορας Πρίμο ντε Ριβέρα. Τον Οκτώβριο του 1926 πήγε στη Ρώμη και πήρε συνέντευξη από τον [Μπενίτο Μουσολίνι](#). Επίσης, εργάστηκε ως ανταποκριτής των εφημερίδων *Ελεύθερος Τύπος* και *Η Καθημερινή*. Είχε, βέβαια, γνωριστεί με την Ελένη Σαμίου, το 1924, - το διαζύγιο με την Γαλάτεια εκδόθηκε το 1926 - με την οποία έζησε 21 χρόνια χωρίς γάμο. Παντρεύτηκαν το [1945](#) κι αυτό γιατί με τον καλό του φίλο, τον Άγγελο Σικελιανό και τη δεύτερη γυναίκα του, θα πήγαιναν στις ΗΠΑ. Τον Αύγουστο του [1924](#), ο Καζαντζάκης φυλακίστηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης, επειδή είχε αναλάβει την πνευματική ηγεσία μιας κομμουνιστικής οργάνωσης δυσαρεστημένων προσφύγων. Σ' αυτό το επεισόδιο αναφέρεται ο Παντελής Πρεβελάκης και η Έλλη Αλεξίου. Τον Μάιο του [1927](#) απομονώθηκε στην [Αίγινα](#) με σκοπό την ολοκλήρωση της *Οδύσσειας*. Τον ίδιο χρόνο ξεκίνησε την ανθολογία των ταξιδιωτικών του άρθρων για την έκδοση του πρώτου τόμου του *Ταξιδεύοντας*, ενώ το περιοδικό *Αναγέννηση*, του Δημήτρη Γλυνού, δημοσίευσε την *Ασκητική*, το φιλοσοφικό του έργο. Τον Οκτώβριο του 1927, ο Καζαντζάκης φεύγει για τη Μόσχα προσκαλεσμένος από την κυβέρνηση της Σοβιετικής Ένωσης, για να πάρει μέρος στις γιορτές για τα δεκάχρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Εκεί γνωρίστηκε με τον Ελληνορουμάνο λογοτέχνη Παναίτ Ιστράτι, μαζί με τον οποίον επέστρεψε στην Ελλάδα. Τον Ιανουάριο του [1928](#) στο θέατρο «Αλάμπρα», στην Αθήνα, μιλούσε εξυμνώντας τη Σοβιετική Ένωση, ο Καζαντζάκης και ο Ιστράτι. Στο τέλος της ομιλίας έγινε και διαδήλωση. Τόσο ο Καζαντζάκης όσο και ο συνδιοργανωτής της εκδήλωσης Δημήτρης Γληνός διώχθηκαν δικαστικά. Η δίκη ορίστηκε στις 3 Απριλίου, αναβλήθηκε μερικές φορές και δεν έγινε ποτέ. Τον Απρίλιο, ο Καζαντζάκης, ξαναβρέθηκε στη [Ρωσία](#), όπου ολοκλήρωσε ένα [κινηματογραφικό](#) σενάριο με θέμα τη [Ρωσική Επανάσταση](#). Τον Μάιο του [1929](#) απομονώθηκε σε ένα αγρόκτημα στην Τσεχοσλοβακία, όπου ολοκλήρωσε στα [γαλλικά](#) τα μυθιστορήματα *Toda-Raba* (μετονομασία του αρχικού τίτλου *Moscou a crie*) και *Karpetan Elia*. Τα έργα αυτά εντάσσονταν στην προσπάθεια του Καζαντζάκη να καταξιωθεί διεθνώς ως συγγραφέας. Η γαλλική έκδοση του μυθιστορήματος *Toda-Raba* έγινε με το ψευδώνυμο Νικολάι Καζάν.

Το [1930](#) θα δικαζόταν, πάλι, ο Καζαντζάκης για αθεϊσμό, για την «Ασκητική». Η δίκη ορίστηκε για τις 10 Ιουνίου, αλλά κι αυτή δεν έγινε ποτέ.

Χρήστος Λασπιάς

Αποστόλης Κεφαλάς